

POSTANOWIENIE

17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 17 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Banku Spółdzielczego w Ł.
przeciwko F.B. i F.B.1
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na skutek skargi kasacyjnej F.B. i F.B.1
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 18 grudnia 2023 r., VI ACa 79/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od każdego z pozwanych na rzecz powoda tytułem kosztów postępowania kasacyjnego po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie radcy prawnemu R.C. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwany z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

(R.N.)

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanych F. B. i F. B.1. od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenie ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skoro podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być

objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), tylko nie można z odwołaniem się do nich wywodzić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej albo wykazywać tę zasadność z odwołaniem się do innego stanu faktycznego niż będący podstawą rozstrzygnięcia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2023 r., I CSK 2765/22).

Według skarżących przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania było konieczne, ponieważ „zarówno Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie, jak i Sąd Apelacyjny w Warszawie, co wynika z treści uzasadnienia zajął stanowisko, że posiadanie statusu poręczyciela wekslowego równoznaczne jest ze statusem dłużnika w stosunku do powodowego banku.

Co więcej przyjęto dalece wątpliwe założenie, że przyjęte zobowiązanie poręczenia umowy kredytu w zasadzie w przypadku Pani U. B. równoznaczne było z wystąpieniem wierzytelności.

Natomiast Bankowi w Ł. przyznano ochronę z art. 527 i nast. w zakresie czynności prawnej, której dokonała poręczycielka, przy czym czynność prawna nie dotyczyła nieruchomości w jakikolwiek sposób zabezpieczającej umowę kredytową.”

Odnosząc się do tak sformułowanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać. Wniosek skarżących nie odpowiada tym wymaganiom. Niezależnie od błędów językowych, czyniących wywód skargi nieczytelnym, podane przez nich powody oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej są klasyczną polemiką z wydanym przez Sąd drugiej instancji orzeczeniem, które w żadnej mierze nie mogą być przesłanką oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Jak wskazał Sąd drugiej instancji zakres zobowiązania U. B., która darowała przedmiotową nieruchomość swoim wnukom – F. B. oraz F. B.1., należy oceniać w konkretnych realiach faktycznych niniejszej sprawy. Nie ulega wątpliwości, że w dacie dokonania darowizny U. B. była dłużnikiem powodowego banku, zaś zakres jej zobowiązania wyznaczała umowa kredytowa oraz deklaracja wekslowa. Sąd zwrócił tu uwagę, że z jednej strony istnienie deklaracji wekslowej może stanowić

samodzielne źródło zobowiązania - poręczenie kredytu udzielonego spółce. Sąd Najwyższy stanowisko to w realiach faktycznych niniejszej sprawy podziela, zwracając też uwagę, że deklaracja wekslowa została podpisana również przez U. B. jako poręczyciela. Sądy obu instancji wskazały, że tzw. skarga pauliańska znajduje zastosowanie również co do wierzytelności przyszłych, jeżeli dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Kwestia ta nie wzbudza wątpliwości, zważywszy, że U. B. podjęła działania w chwili, w której było już oczywiste, że spółka L. B. zaprzestała bieżącej obsługi swoich zobowiązań, jej zadłużenie jest wykazywane w Krajowym Rejestrze Długów, a wierzyciele inicjują postępowania sądowe (pierwsze nakazy zapłaty przeciwko spółce były wydawane w maju 2014 r.), a nadto że lokal mieszkalny będący przedmiotem darowizny stanowi jedyny istotny składnik jej majątku. Nawet zatem przy podzieleniu optyki skarżących, zgodnie z którą wierzytelność wekslowa powstała dopiero z chwilą wypełnienia weksla, co nastąpiło nie później niż 11 września 2014 r., należałoby w takiej sytuacji konsekwentnie uznać, iż U. B. działała w celu pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela, albowiem dochodzenie wierzytelności przez bank było nieuchronne. Jakkolwiek w tym zakresie skarżący w uzasadnieniu wniesionego środka wskazują, że U. B. wierzyła w trwałość spółki, to jednak właśnie z uwagi na zaprzestanie bieżącej obsługi swoich zobowiązań, co nastąpiło kilka miesięcy wcześniej, wiara taka była zupełnie oderwana nie tylko od realnej sytuacji spółki, ale także od wiedzy U. B., która, jako pracownik w spółce, zajmujący się obsługą kasową, rodzinnie powiązany z członkiem zarządu i wspólnikiem, miała wystarczające informacje, aby sytuację taką realnie ocenić.

Konkludując, skarżący nie wykazali oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie przeprowadzili wyводу wskazującego, że wydając zaskarżony wyrok Sad drugiej instancji w sposób kwalifikowany naruszył prawo.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99, art. 108 § 1 k.p.c. w zw. art. 398²¹ k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu, rozstrzygnięto stosownie do § 2 i § 4 ust. 1 i 3, § 11 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 7 i § 16

ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r. poz. 763).

M.L.

[a.ł]